

Տ. ԶԱՔԱՐԻԱ ՍԱՅՐԱԳՈՒՅՆ ՎԱՐԴԱՊԵՏ ԲԱՂՈՒՄՅԱՆԻ ՔԱՐՈՉԸ՝ ԽՈՍՎԱԾ ՍՈՒՂՆՈՒ Ս. ԳԵՒՈՐԳ ԵԿԵՂԵՑՈՒՄ ԿՐԿՆԱԶԱՏԿԻ ՏՈՆԻՆ

(16 ապրիլի 2023 թ.)

Յանուն Հօր եւ Որդւոյ եւ Հոգւոյն Սրբոյ. ամէն:

«Ե՛ս եմ յարութիւն եւ կեանք. որ հաւատայ
յիս, թէպէտ եւ մեռանի՝ կեցցէ՛»

(Յովհ. ԺԱ. 25):

Սիրելի՛ աստվածապաշտ ժողովուրդ,

Արդեն մեկ շաբաթ է, ինչ ցնծում եւ ուրախանում է Հայոց Եկեղեցին, որովհետեւ նրա զանգերի ղողանջներն ավետում են մեր Տիրոջ եւ Փրկչի՝ Հիսուս Քրիստոսի հրաշափառ հարուխան ավետիսը, իսկ քրիստոնյաներս միմյանց ողջունում ենք՝ սրտանց եւ անվախ ասելով. «Քրիստոս յարեաւ ի մեռելոց»:

Տիրոջ հարուխունը նոր կյանքի սկիզբն է, հնի վերաիմաստավորումը, մահվան նկատմամբ հաղթանակն ու մեկ օր Նրա պես մեր հարուխուն առնելու գրավականը: Այո՛, լուսը հաղթեց խավարին, կյանքը՝ մահվանը, թափուր գերեզմանը վերածվեց լոկ հիշողության, իսկ Քրիստոսի առաքյալներն ու Նրա հետեւորդներն ամրացան եւ զորացան հավատքի մեջ՝ Հոգեգալստից հետո ցրվելով աշխարհով մեկ եւ քարոզելով Ս. Ավետարանը: Հիսուսի հարուխան ցանկալի լուրն արդեն դարեր շարունակ ամենքիս սիրտն ու հոգին լցնում է երջանկությամբ եւ հատկապես ապագայի հանդեպ անխախտ հույսով՝ նոր իմաստ հաղորդելով մեր կյանքին եւ պարբերաբար հիշեցնելով տերունական անսուտ խոսքը. «Ես եմ հարուխունը եւ կյանքը, ով հավատում է Ինձ, թեպետեւ մեռնի, կապրի» (Հովհ. ԺԱ. 25): Ուրեմն, է՛հ այս կյանքում, է՛հ հանդերձյալ աշխարհում ապրելու համար պետք է աներկբայորեն հավատալ հարուցյալ Տիրոջը, որ մշտապես մեզ հետ է կյանքի բոլոր հանգրվաններում եւ մասնավորապես նեղությունների, տխրության ու վշտի մեջ:

Հարուխունը մեր հավատի հիմքն է, որի վրա է կառուցված նաեւ Եկեղեցու ողջ ծիսական կյանքը: Առանց հարուխան իրականության ընդուն-

ման, չկա քրիստոնեություն, առավել եւս՝ քրիստոնյայի ճշմարիտ կյանք: Եթե մեր Տերը հարություն չառներ, ապա իմաստազուրկ կլինեին անգամ Նրա չարչարանքները, մահը, թաղումը եւ մյուս տնօրինությունները: Հիսուսի հարության մեջ իմաստավորվեց ամեն ինչ՝ դառնալով սկիզբը նոր արարչության եւ նոր կյանքի: Ս. Հարության խորհուրդն օղի ու ջրի պես անհրաժեշտ է Քրիստոսի Եկեղեցու ամեն անդամի՝ ապրելու հույսով եւ հավատով, արարելու սիրով եւ պատրաստակամությամբ, անդադար պայքարելու եւ բոլոր փորձություններից հաղթանակած դուրս գալու համար: Երբեք չեմ դադարելու միշտ հիշեցնել ձեզ կարեւոր մի ճշմարտություն՝ մեր Տերն ու Աստված հաղթել է, մենք էլ ենք հաղթելու, եթե մեզ բաժին հասած պատերազմները քաջաբար մղենք, զանազան փորձությունների, մարտահրավերների առաջ չծնկենք, հավատարիմ մնանք մեր նախնյաց դավանանքին ու նրանց ստեղծած հոգեմտավոր հարուստ ժառանգությանն ու արժեհամակարգին: Մեր պապերն ու տատերը հարության հավատքով էին ապրում, աղոթքով իրենց օրը սկսում, փառք տալիս Աստծուն ամեն ինչի համար, ի՞նչ կամ ի՞նչ արժեքներով ենք այսօր մենք ապրում... Ինչպես Յուդաբեր կանայք եւ առաքյալները ժամանակին գոտեպնդվեցին հարության ավետիսով եւ իրենց հետագա կյանքն իմաստավորեցին հավատքի գործերով, այնպես էլ հիմա նույն այդ բարի լուրը մեր կյանքը համակում է ուրախությամբ եւ ցույց տալիս ճշմարիտ ու առաքելական հավատքի կարեւորությունը մեզանից յուրաքանչյուրի համար:

Այսօր Հայոց Եկեղեցում Նոր կիրակի է կամ Կրկնազատիկ, որ վերանորոգության եւ վերարթնության խորհուրդն ունի: Քրիստոսի հարությունը վերանորոգեց մեղքի պատճառով անկյալ մարդուն եւ նոր մարդ լինելու հույսը ներշնչեց՝ Աստծուն նորովի ճանաչելու, Նրա կամքի համաձայն ապրելու եւ մեր մեջ վերականգնելու աստվածային պատկերը: Եկեք խոստովանենք, որ առօրյայում ամեն անգամ «նոր» բառն արտաբերելիս՝ հաճախ ենք ուրախանում, քանզի այն արդեն իսկ փոփոխություններ է ենթադրում, հնի ավարտ եւ ինչ-որ լավ բանի սկզբնավորում: Եւ ահա Ս. Հարության գեղեցիկ տոնն ազդարարում է ձմեռային ցրտաշունչ եւ մեռելային եղանակի վերջն ու գարնանային ջերմության սկիզբը եւ առհասարակ բնության վերազարթոնքը: Նույնն է նաեւ մեր հոգեւոր կյանքի պարագայում, երբ հարության մեջ զորացած՝ փորձում ենք Քրիստոսով նոր մարդ լինել եւ ականջալուր լինել Ս. Պողոս առաքյալի խոսքին. «Հեռու վանք ձեզնից հին մարդուն, որ ապականվում է խաբուսիկ ցան-

կուլթյուններով, համաձայն իր նախկին ապրելակերպի, նորոգվե՞ք ձեր հոգով ու մտածելակերպով, դարձե՞ք նոր մարդ, որ ստեղծված է Աստծու պատկերի համաձայն, ապրե՞ք արդարությանմբ, սրբությանմբ ու ճշմարտությանմբ» (Եփես. Ռ. 22–24):

Անխոս նոր լինելը մեծ ճիգ ու ջանք է պահանջում, համբերություն եւ համառություն, որի վերջնակետը ադամորդու փրկությունն է: Մենք ամեն ինչի մասին մտածում ենք այս կյանքում, երբեմն էլ՝ երկրորդական ու անպետք բաների մասին, իսկ որքան ժամանակ ենք հատկացնում մեր հոգու փրկությանը, չէ՞ որ մեկ օր հոգի ենք տալու, անմահ չենք եւ Վերջին դատաստանին դեմառդեմ կանգնելու ենք անկաշառ Դատավորի առաջ: Նոր արարած լինելու հոգեւոր այս ճանապարհորդության համար անհրաժեշտ է օր առաջ վերափոխվելու եւ այլակերպվելու որոշում ընդունել, եթե իսկապես սրտանց եւ ամբողջ հոգով ցանկանում ենք հավիտենապես ապրել Աստծու ներկայության մեջ, վայելել երկնքի արքայության քաղցր պտուղները: Բայց արի ու տես, որ շատ հաճախ ուզում ենք, որ բոլորը՝ մեր ընտանիքի անդամները, ընկերները, բարեկամները, դրացիները, մեզ շրջապատող տարբեր մարդիկ անպայման փոխվեն՝ ակամայից մոռանալով, որ այդ փոփոխությունը պետք է սկսենք ամեն մեկս մեզանից եւ հենց այսօր, գուցե վաղն ուշ լինի: Սիրելիներ, երբեք չվհատվեք եւ չընկճվեք հոգեւոր եւ մարմնավոր պատերազմներում, քանզի Տերն այս վերափոխության ընթացքում ձեզ մենակ չի թողնի եւ կտա նաեւ համապատասխան ուժն ու կամքը: Պարզապես ամո՛հր բռնեք Աստծու ձեռքից եւ բաց մի՛ թողեք, քանզի այն ձեզ կառաջնորդի դեպի հավիտենական կյանք եւ արքայություն:

Կրկնազատկի լուսավոր այս տոնը եւ ընդհանրապես Հինանց շրջանը մեզ անընդհատ հիշեցնելու են հարության լույսի եւ հավատքի մասին: Ի վերջո՞՞ ո՞վ է քրիստոնյան, եթե ոչ հարության լույսի մեջ քայլողն ու հարության հավատքով առաջնորդվողը: Այսպիսի մարդն ազատ է, արժանապատիվ, բարձր գիտակցությամբ եւ պատասխանատվությամբ, եւ ամենակարեւորը՝ անսպառ սիրով եւ հույսով լի: Նա ապրում է եւ չի վախենում, որովհետեւ հարության լույսը ջերմացնում է, իսկ հարության հավատքը՝ ուժ տալիս: Հենց այս հավատքով զորացավ եւ աճեց Քրիստոսի Եկեղեցին, իսկ Տիրոջ աշակերտներից շատերը նահատակվեցին այդ ճշմարտության համար՝ անմահանալով եւ Տիրոջ հետ միավորվելով: Այսօր էլ Աստված ուզում է մեր մեջ տեսնել այդ լույսն ու հավատը,

որը միավորող եւ հաղթանակող զորութիւնն ունի: Հետեւաբար, այս աշխարհում պետք է ապրենք եւ գործենք Ս. Հարութեան որդիների նման՝ ոչ միայն մեր կյանքում ապրելով հարութեան բերկրանքը, այլեւ հավատարիմ լինելով Հարուցյալին՝ հավատքի Զորագլխին, ով այնքան շատ է սիրում մեզ:

Լույսի զավակներ, Նոր կիրակին մեզ համար նաեւ ուխտի վերանորոգութեան եւ հարութեան հավատքի մեջ ամրանալու առիթ է, քանզի ձեւավորված ավանդույթի համաձայն՝ Մաշտոցյան Մատենադարանից Ս. Գեորգ է բերվել Շուրիշկանի խնդրակատար եւ հրաշագործ Ս. Ավետարանը: Թող բոլորիդ ուխտն ընդունելի լինի Տիրոջ մոտ, իսկ ձեր խնդրանքներն ու ցանկութեանները Նրա կամքով անպայման կատարվեն: 1498 թ. գրված այս Ավետարանը եւ նրան առնչվող բոլոր հրաշքներն ու դեպքերը հարութեան հավատքի, հաղթանակած Աստծու հանդեպ մեր նախնիների անպայմանավոր սիրո, Աստծու խոսքի հանդեպ վստահութեան ու հավատարմութեան դրսևորումներն են: Ուրեմն, զորանանք Աստծու խոսքով, ընթերցենք եւ սերտենք Աստվածաշունչը, ճանաչենք Փրկչին ու ճանաչեցնենք նաեւ մյուսներին՝ մեր կյանքի օրինակով դառնալով Տիրոջ վկաներն ու Նրա խոսքի տարածողները:

Սիրելի՛ ուխտավորներ, այսօր անպայման աղոթեք հայոց պետականութեան անսասանութեան եւ Առաքելական մեր Եկեղեցու անշարժութեան, հոգեւոր եւ աշխարհիկ իշխանավորների համար, ձեր աղոթքներում հիշեք նաեւ արցախահայ մեր արիասիրտ հայրենակիցներին, որոնք ամիսներ շարունակ անտրտունջ եւ անվհատ պայքարում են ազգային եւ քրիստոնեական մեր ինքնութեան պահպանման ու հայրենիքում ապրելու անխախտելի իրավունքի համար, չմոռանաք հայոց բանակի զինվորներին ու հրամանատարներին, հիվանդներին, նեղյալներին, տկարներին եւ աշխարհասփյուռ ամեն հայի:

Թող արժանապատիվ խաղաղութիւնը շուտափույթ հաստատվի Հայոց աշխարհում, հարուցյալ Տերը մշտապես հաղթանակներ պարգեւի, իսկ մենք ի լուր աշխարհի գոչենք. «Քրիստոս յարեաւ ի մեռելոց»:

